

A GYÓGYSZERÉSZI SZAKIRODALOM

Antidotarium Nicolai

- Szalernóban 1220-1250 körül keletkezett *gyógyszerkönyveink őse*
- a gyógyszerészet mint *önálló tevékenység* is e mű jellegéhez és keletkezési korához köthető.
- orvostanár írta, aki Nicolausnak nevezte magát
- Az ezernél is több recept közül kiválasztott 142-t.
- - **előiratokat egységesítette,**
- **az alkotó részeket és**
- **azok mennyiségeit felsorolta.**
- A recepteket szabványosította -áttekinthetőbb

Gyógyszerkönyv

- A gyógyszerkészítés, a gyógyszerminőség, a gyógyszerellenőrzés és a gyógyszerminősítés általános szabályait
- Az egyes gyógyszerek minőségét és összetételét tartalmazza
- Külön jogszabály szerinti szerv által kiadott, illetve módosított
- A gyógyszergyártókra, forgalmazókra, orvosokra és gyógyszerészekre kötelező hivatalos kiadvány

Gyógyszerkönyvek

- A gyógyszerkönyvek feladata a gyógyszerek regisztrálása és standardizálása
- Latin neve: *pharmacopoea*
- Az egyes gyógyszerkönyvek neve általában a *Pharmacopoea* után a kibocsátó ország latin neve:
Pharmacopoea Hungarica röviden: Ph. Hg.

Gyógyszerkönyvek

- Az egyes országok a XIX. századtól fogva adtak ki gyógyszerkönyveket
- Fő céljuk: előírásokkal biztosítani a korszerű gyógyszeres terápiához szükséges legfontosabb gyógyszerek megfelelő elkészítését és azok megbízható minőségét
- A gyógyszerkönyvek hivatalos gyógyszergyűjteményt tartalmaznak
- Rögzítik a gyógyszerekkel kapcsolatos általános rendelkezéseket, a gyógyszerkészítés általános szabályait, vizsgálómódszereket stb.

Gyógyszerkönyvek

- A gyógyszerkönyv szakmai szabványgyűjtemény
- Megadja a hivatalos anyagok elnevezését, leírását, jellemző tulajdonságait, minőségi kritériumait, adagolását, leírja az általánosan alkalmazható vizsgálómódszereket

Gyógyszerkönyvek

- Magyarországon az első hivatalos gyógyszerkönyv a „Bécsi Gyógyszerkönyv” volt, ami 1729-ben jelent meg, eredeti nevén: *Dispensatorium Viennense*
- 1774-től az „Osztrák Tartományi Gyógyszerkönyv” (*Pharmacopoea Austriaco-Provincialis*) volt érvényben
- 1812 és 1871 között az „Osztrák Gyógyszerkönyv” (*Pharmacopoea Austriaca*)
- A VI. Osztrák Gyógyszerkönyv 1869-ben jelent meg, itthon nem léptették életbe, mivel már előkészületben volt az első Magyar Gyógyszerkönyv

Gyógyszerkönyvek

- A „Magyar Gyógyszerkönyv” 1871-ben jelent meg, főszerkesztője Than Károly volt
- További kiadások jelentek meg 1888-ban, 1909-ben és 1934-ben.
- Ezek a kiadások még a gyógyszerertári gyógyszerkészítés kereteihez alkalmazkodtak
- Az első három gyógyszerkönyv latinul is megjelent, az első kettő tükörfordításban, a harmadik gyógyszerkönyvben két külön részként

Gyógyszerkönyvek

- Az első négy gyógyszerkönyv egykötetes volt
- Az V. Magyar Gyógyszerkönyv 1955-ben jelent meg három kötetben
- A Ph. Hg. V. nagy fejlődést indított el a gyógyszerkutatás és ellenőrzés terén
- A szerkesztőbizottság elnöke Schulek Elemér volt

Gyógyszerkönyvek

- A tudomány, a vizsgálati módszerek fejlődése újabb kiadások megjelenését tette szükségessé
- 1967-ben jelent meg a VI. Magyar Gyógyszerkönyv, míg 1986-ban a VII. gyógyszerkönyv
- Ezek a kiadások négy kötetben jelentek meg

Gyógyszerkönyvek

A Magyar Gyógyszerkönyvek fontosabb adatai

	Megjelent	főszerkesztő	Cikkelyek száma	Oldalszám
I.	1871	Than Károly	510	581
II.	1888	Than Károly	516	716
III.	1909	Bókay Árpád	537	430
IV.	1934	Vámosy Zoltán	564	435
V.	1954	Schulek Elemér	819	1627
VI.	1967	Schulek Elemér, Végh Antal	815	1526
VII.	1986	Végh Antal	705	2206
VIII.	2004	Paál Tamás	>2000	> 4530

Gyógyszerkönyvek

- Az I. kötetben általános vizsgálómódszerek, reagensek, csomagolóanyagok minőségi követelményei találhatóak
- A II. kötet a ható-és segédanyagok gyűjteménye
- A III. kötetben találhatóak a növényi drogok, illóolajok, gyógyszerkészítmények, oltóanyagok, vérkészítmények, sebészeti kötözőszerek és varróanyagok.
- A cikkelyek ABC rendben szerepelnek
- A IV. kötetben a táblázatok szerepelnek(cseppszám, adagok, grafikonok)

Kötetek tartalma magyar Gyk (V-VII.)

Általánosságban a fennáll:

- I.kötet – általános tudnivalók
 - - ~ kifejezések, fogalmak
 - - vizsgálati leírások
 - - gyógyszerkészítés /~készítmények /formák
 - - csomagolóanyagok
 - - reagensek
- II.kötet – alapanyagok /minősége, tartalmi meghatározása
- III.kötet – növényi, állati drogok
 - - gyógyszerkészítmények (alapkészítmények összetétele, készítése, minősítése, eltartás)
 - - kötszerek
 - - oltóanyagok
- IV.kötet – táblázatok
 - - adagolás
 - - izotónia
 - - koncentráció-sűrűség összefüggések

Gyógyszerkönyvek

- A nemzeti gyógyszerkönyvek a gyógyszeripar nemzetközi követelményrendszerét egy idő után nem tudták kielégíteni
- Régi törekvés, hogy a gyógyszerkönyveket világszerte egységesítsék
- Ennek egyik eredménye az Európai Gyógyszerkönyv (Ph. Eur.)
- Hazánk 1991 óta vesz részt az Európai Gyógyszerkönyvi Bizottság munkájában, először megfigyelőként, később teljes jogú tagként

Gyógyszerkönyvek

- Hazánk vállalta az Európai Gyógyszerkönyv Kidolgozásáról Szóló Európa Tanácsi Egyezményhez való csatlakozás kötelezettségét
- Ez a Ph. Hg. VIII. kiadásával valósult meg
- Az első kötet 2003-ban, a II. kötet 2004-ben, a III. 2007-ben jelent meg

Gyógyszerkönyvek

- A VIII. Magyar Gyógyszerkönyvet az OGYÉI szerkeszti
- A megjelent kötetek több olyan kérdést nem szabályoznak, amelyekre a Ph. Hg. VII. tartalmaz előírást
- Ezért annak egyes rendelkezései továbbra is érvényesek

Szabványos Vényminta Gyűjtemény

- A gyakran készített és bevált előíratok jelentősége az, hogy az orvos munkáját segítse
- Az orvos kezébe terápiás szempontból megfelelően összeállított recepteket ad
- Az orvosnak elég csak a készítmény nevét és a rendelt dózisok számát felírnia
- Nem kell a magisztrális készítmény alkotórészeit tételesen felsorolnia

Szabványos Vényminta Gyűjtemény

- A hivatalos gyógyszerkönyvek mellett 1850-től kötelező érvényűvé tették a *Norma Pauperum*-ot
- Ez eleinte a kifejezetten szegény sorsú betegek gyógyszerrel való ellátását szolgálta
- Később minden beteg számára szolgált előíratként

Szabványos Vényminta Gyűjtemény

A Norma Pauperum kiadásai, vényelőiratainak száma

Kiadása (érvényesség ideje)	Vényminták száma
I. 1850 (1850.07.01 – 1872.12.31.)	49 + 32 = 81
II. 1872 (1873.01.01 – 1893.03.31.)	63
III. 1893 (1893.04.01 – 1898.12.31.)	60
IV. 1899 (1899.01.01 – 1931.10.31.)	81
V. 1931 (1931.11.01 – 1934.12.31.)	93
VI. 1934 (1935.01.01 – 1940.02.13.)	102

Szabványos Vényminta Gyűjtemény

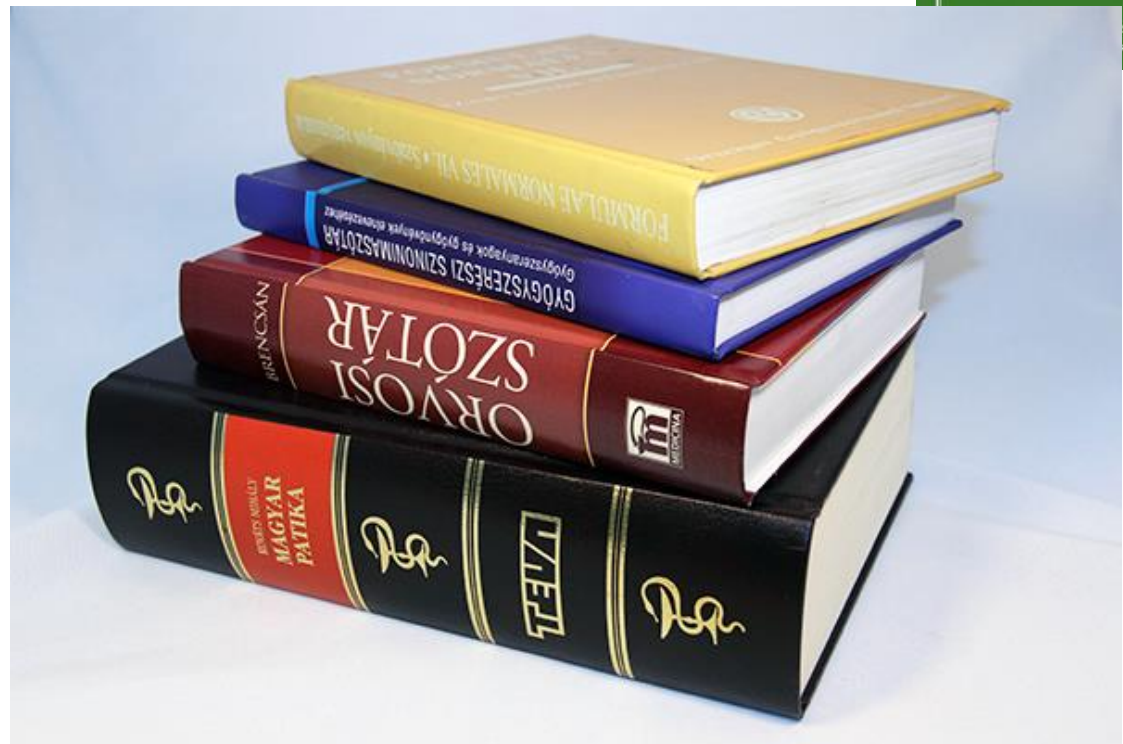
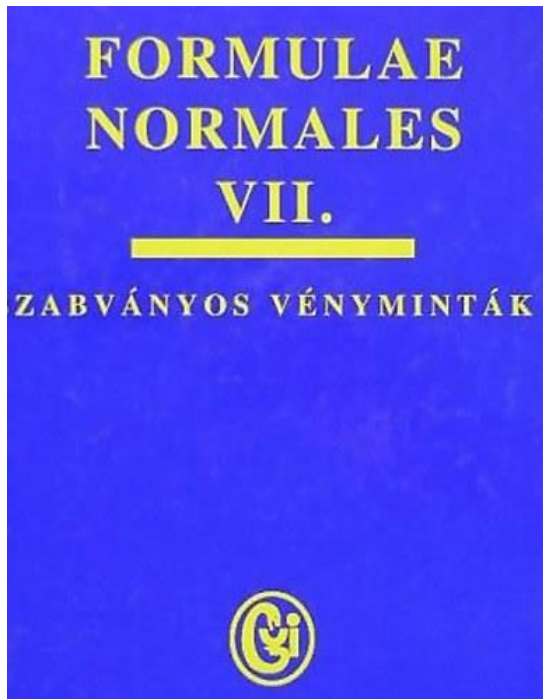
- A *Formulae Normales* I. kiadása 1940-ben jelent meg, ez váltotta a *Norma Pauperum*-ot
- A FoNo II. egy évvel később jelent meg, nagy volt a hasonlóság a kettő között
- Az V. Gyógyszerkönyvvel együtt jelent meg 1954-ben a III., majd 1958-ban a IV. kiadás
- 1967-ben jelent meg az V. kiadás, míg 1973-ban a VI.
- A VII. kiadás 2003-ban lépett érvénybe
- 2021-ben készült el a FoNo. VIII.

Szabványos Vényminta Gyűjtemény

- A szabványos vényminták összeállításán orvosokból és gyógyszerészekből álló szerkesztőbizottság dolgozik
- A megjelenést hatástani, gyógyszertechnológiai előkészítő munka előzi meg
- A FoNo. jelentős szerepet tölt be a magisztrális individuális (személyre szabott) gyógyszerkészítésben
- Legelterjedtebb: a bőrgyógyászat, gyermekgyógyászat illetve a szemészet terén

Szabványos Vényminta Gyűjtemény

- Kétféle kiadása van:
 - Orvosi
 - Gyógyszerészi

Szabványos Vényminta Gyűjtemény

□ Orvosi:

- Az orvos munkáját segíti
- A betegségek, hatástani csoportok szerint található meg benne a gyógyszerválaszték

Formulae Normales VII.

Solutio noraminophenazoni pro parvulo
(Sol. noraminophenazon. pro parvul.)

Rp.

Noraminophenazoni

grammata duo (g 2,00)

Sirupi simplicis

vel

Sirupi sorbiti FoNo VII.

grammata quadraginta (g 40,0)

Aquae destillatae

ad grammata centum (ad g100,0)

Misce fiat solutio

Detur ad vitrum fuscum

Signetur: Szükség esetén 2 óránként
beadni.

Szabványos Vényminta Gyűjtemény

□ Gyógyszerészi

- A gyógyszerész munkáját segíti
- A több mint 300 recept neve abc sorrendben találhatóak
- Készítési, expedálási és eltartási információkat is tartalmaz

Formulae Normales VII.

Solutio noraminophenazoni pro parvulo (Sol. noraminophenazon. pro parvul.)

Noraminophenazonum natrium mesylicum	2,00 g
Sirupus simplex	
vel	
Sirupus sorbiti FoNo VII.	40,0 g
Aqua destillata	ad 100,0 g (57,0 g)

Készítés:...

Expedíció:

Szignatúra: Szükség esetén 2 óránként beadni. Hűvös helyen tartandó.
Felbontástól számítva 2 hétig használható fel. Gyermekgyógyszer.

	Gyógyszerészi kiadás	Orvosi kiadás
elnevezés	ugyanaz	
sorrend, csoportosítás	abc	betegségek – gyógyszerformák
felírási mód	készítés alanyeset	funkció fő hatóanyag kezd ragozott
egyéb	(részletes?) készítési műveletek	alkalmazási mód, kölcsonhatások

FoNo. VIII.

- Gyógyszerészi kiadás tartalma:

Általános tudnivalók

Technológiai vezérfonal a szabványos vényminták készítményeinek előállításához (gyógyszerformák általános készítési előírásai, eszközök)

Gyógyszerkészítés **irányelvei inkompatibilitás** esetén (anyagok „összeférhetetlensége”)

Vényelőiratok

Alapkészítmények

Gyógyszerformák alkalmazási módja

Alapanyagok **szinonimái** (európai gyógyszerkönyv szerinti nevek)

A gyógyszerértárban található szak-és ismeretterjesztő folyóiratok

- A gyógyszerértárakban fellelhető folyóiratok között vannak tudományos, továbbképző valamint elsősorban a patikába érkező betegek számára készült lapok

A gyógyszerértárban található szak-és ismeretterjesztő folyóiratok

- Acta Pharmaceutica Hungarica:
 - A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság lapja
 - Tudományos folyóirat
 - 4/év
 - Nyelvezete: magyar, angol

A gyógyszerértárban található szak-és ismeretterjesztő folyóiratok

□ Gyógyszerészet:

- Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság lapja
- Havonta új szám
- Nyelvezete: magyar
- Tartalom:
 - Továbbképző közlemények
 - Hírek, események
 - Szakirodalmi tallózó (könyv referátumok, külföldi cikkek összefoglalói)

A gyógyszerértárban található szak-és ismeretterjesztő folyóiratok

A gyógyszerértárban található szak-és ismeretterjesztő folyóiratok

□ Gyógyszerészi Hírlap:

- A Magyar Gyógyszerész Kamara lapja
- Havonta megjelenő lap

- Együttműködési megállapodás az UniCredit Bankkal • Bella és Begónia
 - Az EMMI és az MGYK közös javaslata
- Baseballütővel vagy selyemkendővel? • Objektív képet tárni a tagság elé

A gyógyszerertárban található szak-és ismeretterjesztő folyóiratok

□ Gyógyszerár:

- Magángyógyszerészek Országos szövetségének lapja
- Online változata is van

A gyógyszerértárban található szak-és ismeretterjesztő folyóiratok

□ Idegen nyelvű:

- Pharmazeutische Industrie
- Tudományos szempontok dominálnak